

A close-up photograph of a purple flower with several ants. One ant is prominently featured in the lower right, climbing a green stem. Another ant is visible on the left side of the frame. The background is filled with more purple flowers and green leaves, creating a vibrant, natural scene.

ivn natuur
educatie

Natuurkiekers Alphen aan den Rijn

Kiekerbulletin. Digitale uitgave van de Natuurkiekers IVN Alphen aan den Rijn.

Actief sinds 2015

Layout en teksten
Chris Groesser

Eindredactie
Janny Eskes

Reactie email adres
nieuwsbrief@natuurkiekers.nl

Meer informatie over ons is te vinden op [onze eigen website](#) en die van het [IVN Alphen aan den Rijn](#)

Social media
[@Natuurkiekers](#)

Delen van de artikelen kunnen met toestemming zijn overgenomen uit het kwartaalblad van [IVN Alphen aan den Rijn](#)

De natuurkiekers komen 1 maal per maand bijeen in het [bezoekerscentrum de Veenweiden](#). 1 maal per maand gaan wij op "Safari" naar een natuurgebied in de regio.

Dit bulletin automatisch in je e-mailbox? Schrijf je in [via de website](#) van de natuurkiekers.

Nummer 7 Oktober 2023 Coverfoto's :

Voorzijde > Mier
Achterzijde > Zonneharpen

Beide foto's Chris Groesser

Inhoud van deze uitgave

Beste natuurfotografen en liefhebbers	1
Lente in een heemtuin	2
De Heikikker	4
Sneeuwroem	6
Lenteklokjes.	7
De paarse schubwortel	8
De Groene Jonker	11
De Heemtuin in Nieuwkoop	12
Creatieve fotografie: een workshop	14
Foto materiaal van Natuurkiekers	16

Beste natuurfotografen en liefhebbers

Het is hoog tijd om een aantal van onze belevenissen van de afgelopen maanden met jullie te delen. Terwijl de seizoenen veranderden, hebben we samen bijzondere momenten beleefd en mooie foto's kunnen maken. Laten we kijken naar een aantal hoogtepunten.

Lentepracht: De lente bracht een explosie van kleur in onze fotografie. Bloesems sierden de fruitbomen, terwijl wilde bloemen in volle bloei stonden. Velen van ons brachten uren door in parken en tuinen om dit vast te leggen. Soms plat op de buik om bijvoorbeeld het paringsgedrag van Heikikkers te fotograferen.

Broedseizoen in vogelland: De vogels verrasten ons weer met hun zang en gedrag tijdens het broedseizoen. We hebben de kuikens niet zien uitkomen, maar wel gezien hoe de ouders toegewijd zorg droegen voor hun jongen.

Waterwegen: Water speelde een centrale rol in onze avonturen. We legden de schoonheid van meren, rivieren en beken vast. Reflecties, watervogels en zonsondergangen creëerden magische momenten.

Zomerse avonturen: Naarmate de temperatuur steeg, verkenden we de natuur op nieuwe manieren. Van wandelingen in de bossen tot fotografie tijdens het 'blauwe uurtje'. Dit is de periode net voor zonsopgang en net na zonsondergang, waardoor op de foto's blauw licht te zien is.

Natuurbehoud en bewustzijn: Laten we niet vergeten dat we niet alleen getuigen zijn van de pracht van de natuur, maar ook verantwoordelijk zijn voor het behoud ervan. In deze periode hebben velen van ons deelgenomen aan natuurbeschermingsinitiatieven en hebben we aandacht gevraagd voor milieuproblemen. Iedereen bedankt! Samen koesteren we de schoonheid en fragiliteit van onze natuur.

Blijf klikken en genieten!
De Natuurkiekers

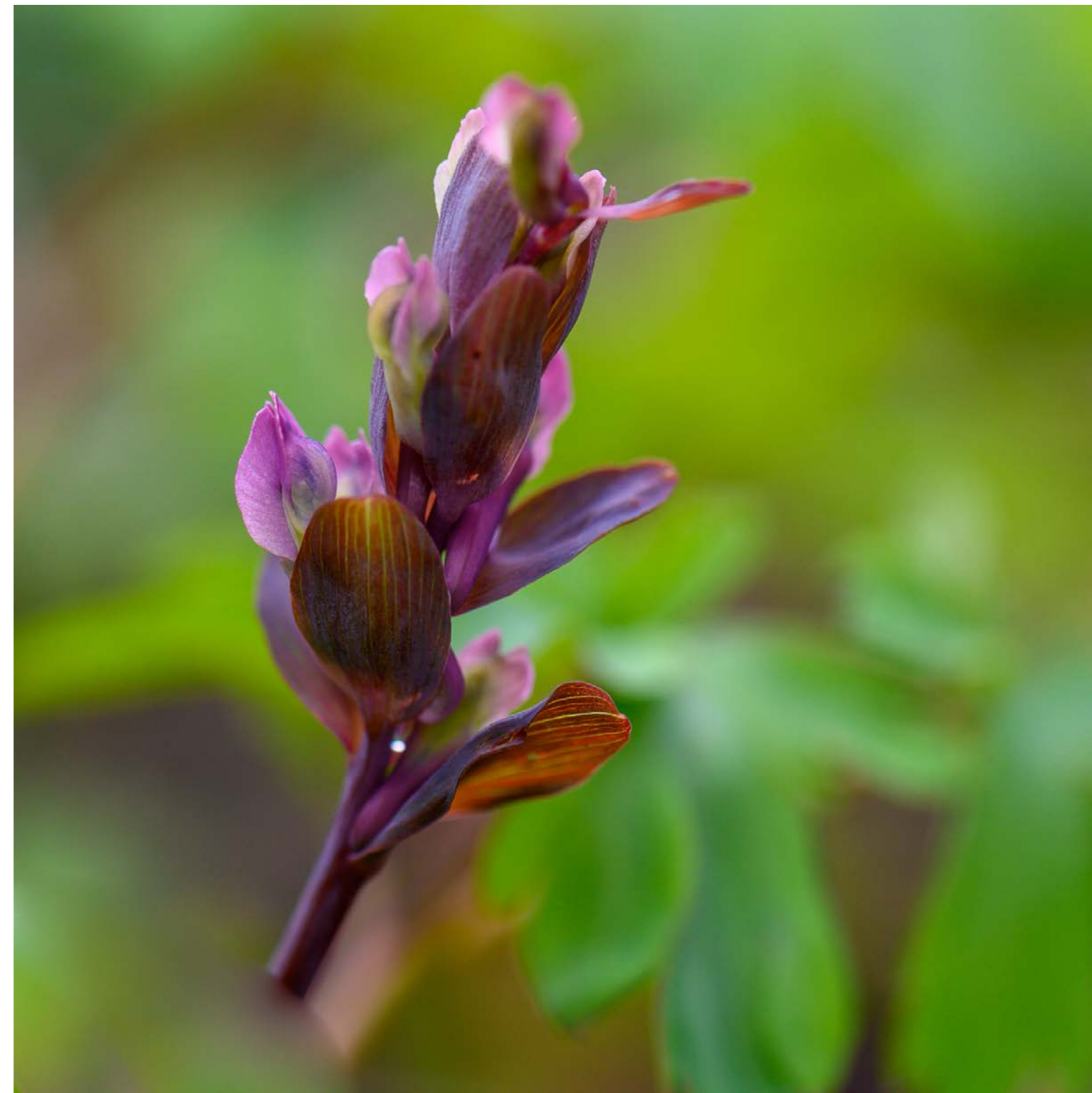
Lente in een heemtuin

De Heemtuin in Leiderdorp is een natuur- en educatiecentrum dat zich richt op het behoud en de promotie van de inheemse Nederlandse flora en fauna.
Adres: Diepingenlaan 2c, 2352 KA Leiderdorp.

Het is een groene oase in een stedelijke omgeving, ontworpen om de diverse ecosystemen die Nederland telt te laten zien. Daaronder moerassen, heide en graslanden. Hier vind je een verscheidenheid aan inheemse planten, bomen, struiken en bloemen. Deze flora trekt verschillende soorten inheemse dieren aan, zoals vogels, insecten en kleine zoogdieren.

Het is ook een educatief centrum, waar individuele bezoekers, scholen en groepen kunnen leren over de Nederlandse natuur en het belang van natuurbehoud.

Regelmatig worden educatieve programma's, rondleidingen en workshops gehouden voor zowel kinderen als volwassenen.

Je kunt er wandelen, maar de tuin is ook een populaire plek om vogels te observeren, te fotograferen of gewoon te ontspannen in een rustige, groene omgeving.

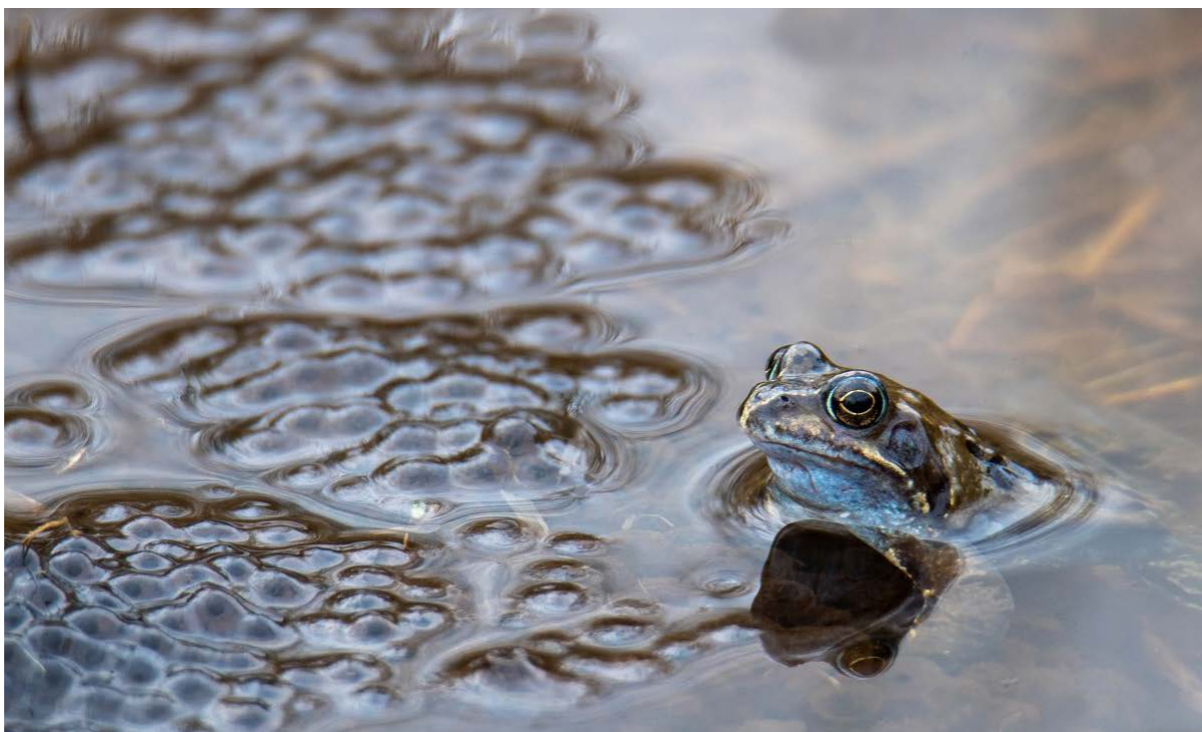
De Leiderdorpse heemtuin heeft een rol gespeeld in het behoud van inheemse plantensoorten die bedreigd worden door verstedelijking en habitatverlies. Je kunt er zien hoe mensen kunnen bijdragen aan het behoud van de lokale biodiversiteit.

De Heikikker

De heikikker (*Rana arvalis*) is een kleine Europese kikkersoort, die onder andere voorkomt in delen van Nederland en België.

Habitat: De heikikker is genoemd naar zijn voorkeur voor heide- en veengebieden. Hij is vaak te vinden in natte, moerasige omgevingen, zoals heidevennen, veenplassen en poelen. Deze habitats bieden de heikikker zowel ge-

schikte voortplantingsplekken als schuilplaatsen.

Uiterlijk: Heikikkers zijn meestal klein, met een lengte van 4 tot 6 centimeter. Ze hebben een bruin tot groenachtig lichaam. Hun huid kan in kleur en patroon variëren om beter op te gaan in de omgeving. Soms hebben ze een opvallende donkere vlek achter hun oog.

Voortplanting: De voortplanting van heikikkers is sterk afhankelijk van water. In

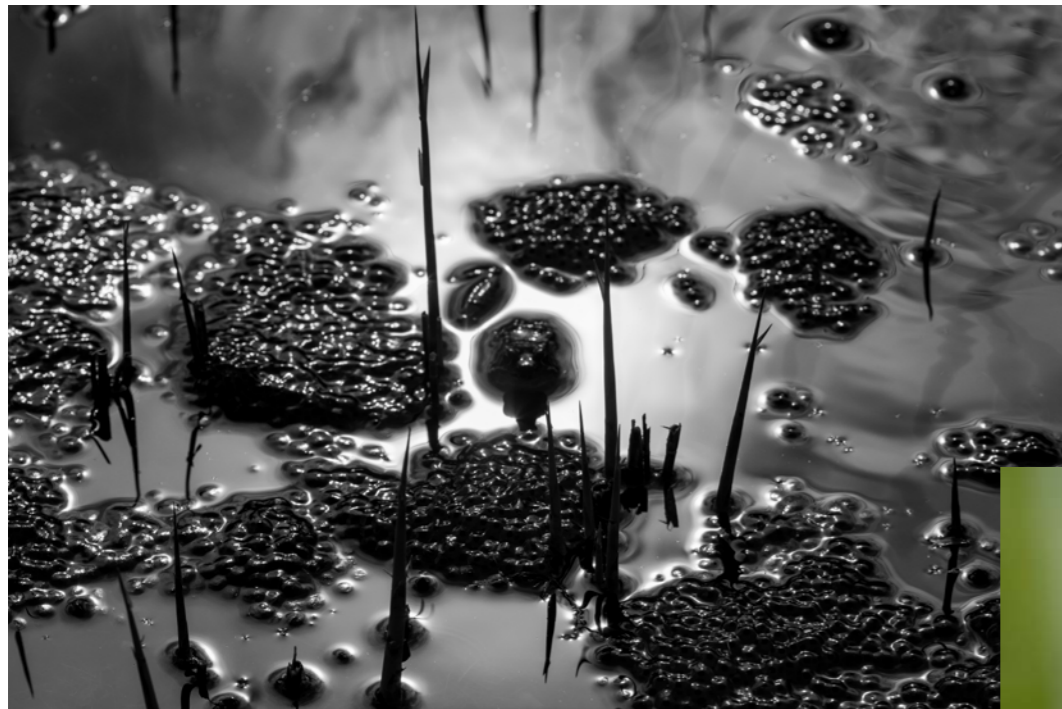
de lente, meestal van maart tot mei, trekken ze naar waterrijke gebieden. Hier leggen de vrouwtjes hun eieren in kleine groepen in ondiep water of hechten deze aan waterplanten.

Geluid: Heikikkers staan bekend om hun karakteristieke roep, die klinkt als een zacht, knorrend 'oink' of 'knor'. Vooral de mannetjes produceren deze geluiden. Ze trekken er vrouwtjes mee aan en schrikken rivaliserende mannetjes af.

Eetgewoonten: Heikikkers zijn carnivoor en voeden zich met kleine prooien zoals insecten, larven, wormen en andere ongewervelde dieren. Ze hebben een uitstekende jachttechniek en kunnen hun prooi snel vangen met hun plakkerige tong.

Overwintering: Deze kikkers zijn koudbloedig en kunnen niet goed tegen lage temperaturen. Tijdens de winter trekken ze zich terug in beschutte gebieden

onder de grond of in het water, waar ze in een soort winterslaap verkeren om de kou te overleven.

Bescherming:
Heikkers worden in sommige gebieden als bedreigde soorten beschouwd, vooral vanwege het verlies van hun natuurlijke habitat door ont-

watering en vernietiging. Natuurbeschermingsmaatregelen zijn nodig om hun populaties te behouden. Het behoud van hun natuurlijke omgeving en het beheer van de wetlands waarin ze voorkomen, zijn cruciaal voor het voortbestaan van deze soort.

Sneeuwroem

De sneeuwroem, ook wel bekend als *Chionodoxa*, is een geslacht van kleine bolgewassen, behorend tot de Asparagaceae-familie. Deze planten zijn inheems in delen van Europa en het Midden-Oosten en staan bekend om hun mooie, stervormige bloemen, die vaak verschijnen in de vroege lente, meestal in maart en april, afhankelijk van de soort en de locatie.

Sneeuwroemen produceren kleine bloemen met zes bloemblaadjes, die lijken op kleine sterren. De meest voorkomende kleuren zijn blauw, roze, wit en lila, waarbij witte sneeuwroem (*Chionodoxa gigantea*) de meest voorkomende en herkenbare variëteit is.

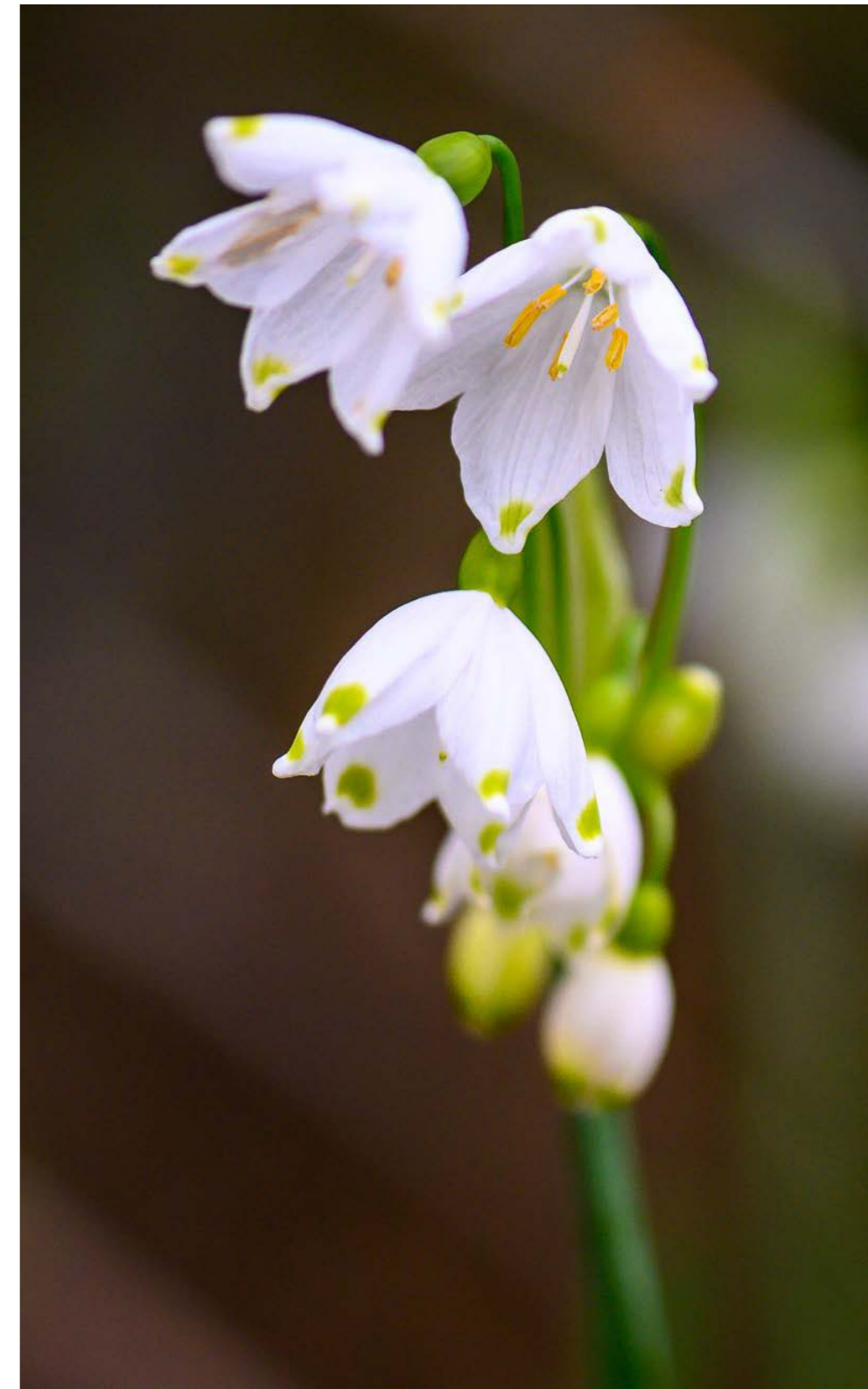
Sneeuwroemen groeien meestal tot een hoogte van 10 tot 20 centimeter en vormen dichte clusters van bloemen. Ze groeien vanuit bollen en hebben smalle, grasachtige bladeren. Het zijn vroege lentebloeiers; ze kunnen zelfs bloeien wanneer er nog sneeuw op de grond ligt. Dit verklaart hun naam 'sneeuwroem.'

Soorten: Er bestaan verschillende soorten sneeuwroem, waaronder *Chionodoxa luciliae* (de Turkse sneeuwroem) en *Chionodoxa sardensis* (de Sardijnse sneeuwroem). Elk van deze soorten kan enigszins variëren in kleur en bloemgrootte.

Lenteklokjes.

In Nederland bloeien lenteklokjes (*Galanthus nivalis*) doorgaans van januari tot en met maart. De exacte bloeiperiode kan variëren afhankelijk van de weersomstandigheden en de locatie binnen Nederland. Over het algemeen zijn lenteklokjes een van de eerste bloemen die in het voorjaar bloeien, en ze worden vaak geassocieerd met het einde van de winter en het begin van de lente. Het zijn populaire lentebloemen in Nederland en worden vaak geplant in tuinen en parken.

De paarse schubwortel

De paarse schubwortel is wetenschappelijk bekend als *Lathraea clandestina*. Het is een opmerkelijke parasiet, die voorkomt in sommige delen van Europa. Deze plant staat bekend om zijn bijzondere levenswijze en kleurrijke bloemen.

Hier zijn enkele belangrijke kenmerken en feiten over de paarse schubwortel:

De paarse schubwortel is een parasitaire plant, wat betekent dat hij geen chlorofyl heeft en dus niet in staat is tot fotosynthese, zoals de meeste andere planten. In plaats daarvan parasiteren ze op de wortels van andere planten, meestal op bomen, zoals populieren, wilgen en essen. De paarse schubwortel hecht zich aan de wortels van zijn gastheer en onttrekt voedingsstoffen en water aan de gastheerplant.

Deze plant heeft een ongevoon uiterlijk. Hij produceert geen bladeren of stengels boven de grond. In plaats daarvan bestaat de paarse schubwortel voornamelijk uit ondergrondse delen, zoals knollen en schubachtige bladeren. De bloemen van de plant zijn buisvormig en paars tot roze van kleur, met een witte keel.

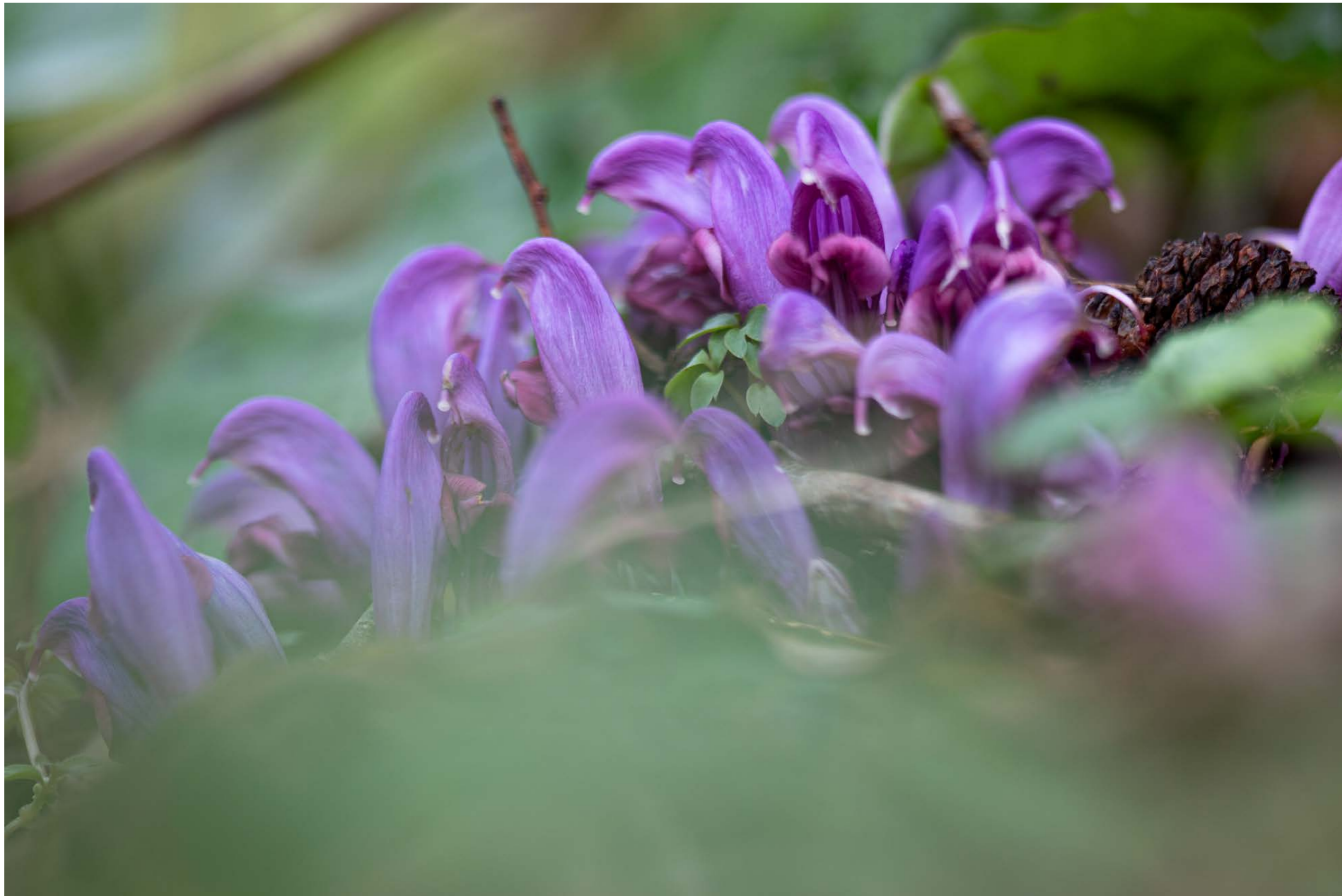
Paarse schubwortels gedijen meestal in vochtige, schaduwrijke omgevingen, zoals bossen en bosranden, waar ze geschikte gastheerplanten kunnen vinden.

De bloei is in de vroege lente, meestal van maart tot april, omdat er dan nog geen blad aan de bomen zit. De plant vertrouwt volledig op zijn gastheer voor voedingsstoffen.

De bloemen van de paarse schubwortel worden bestoven door insecten, zoals

bijen en hommels, die de nectar verzamelen.

Al met al is de paarse schubwortel geen alledaagse plant. Hij fascineert vanwege zijn parasitaire levenswijze en ongewone uiterlijk. Dit maakt hem tot een interessant onderwerp voor botanisch onderzoek.

De Groene Jonker

Bij Zevenhoven ligt het natuurgebied de Groene Jonker, een belangrijk moerasgebied en een populaire bestemming voor vogelaars en andere natuurliefhebbers.

Het natuurgebied is in 2008 ontstaan door de omvorming van agrarische grond tot zogenoemde 'nieuwe natuur'. Daarbij zijn ook nieuwe waterpartijen aangelegd. Meteen al werd het een belangrijk gebied voor vogels, maar ook voor insecten en andere kleine dieren.

Het natuurgebied is vooral bekend om zijn rijke vogelleven. Tijdens alle seizoenen kun je hier diverse vogelsoorten waarnemen, waaronder weidevogels, eenden, rietvogels, steltlopers en roofvogels.

Door wandelpaden en observatiepunten in het gebied kun je van dichtbij van de natuur genieten. De paden leiden je door het moerasgebied

en langs verschillende uitkijkpunten. De Groene Jonker wordt beheerd door Natuurmonumenten. Het natuurgebied verandert met de seizoenen. In de lente en zomer zie je hier veel broedende vogels, terwijl de herfst en winter de migratie en overwintering van vogels kenmerken.

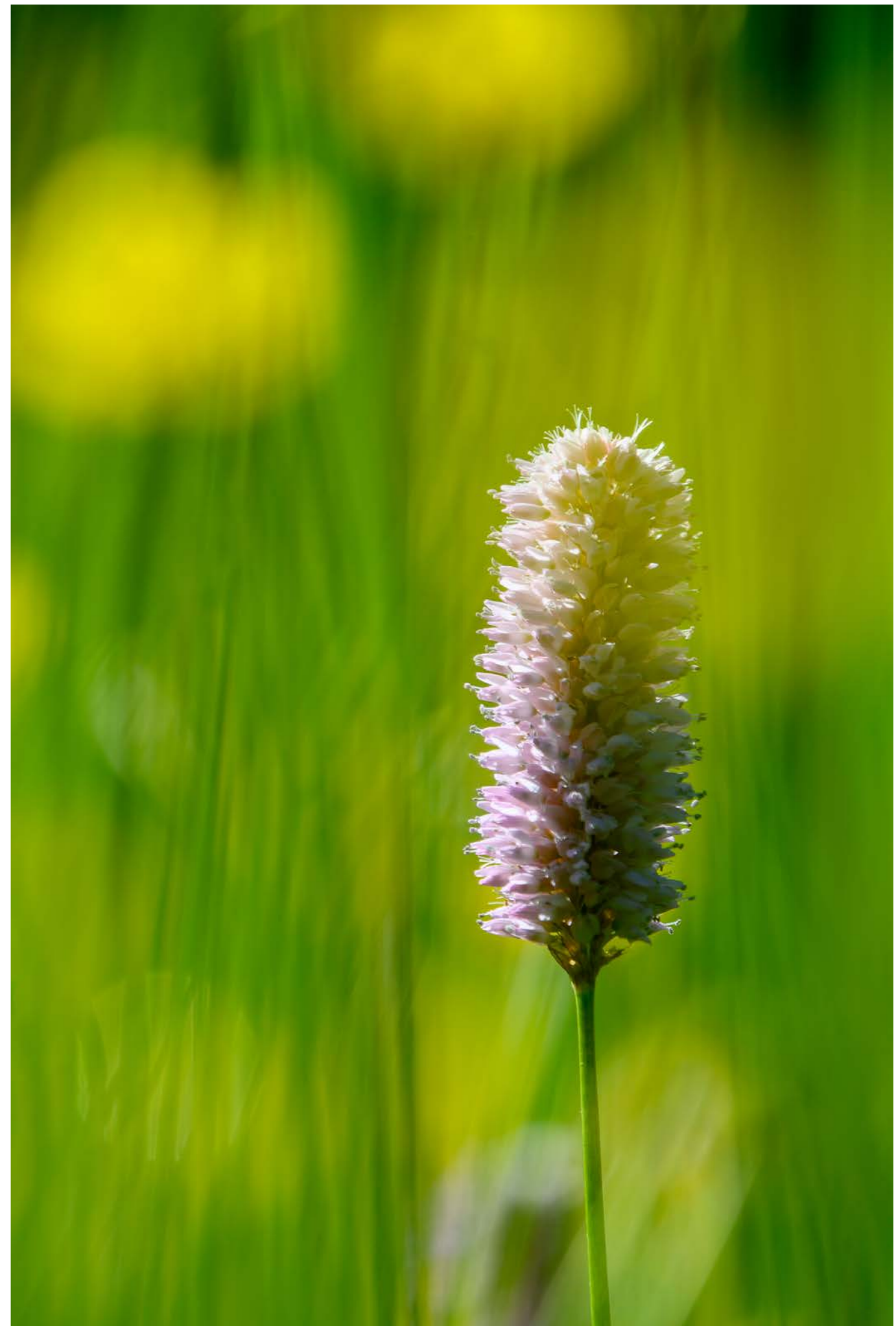
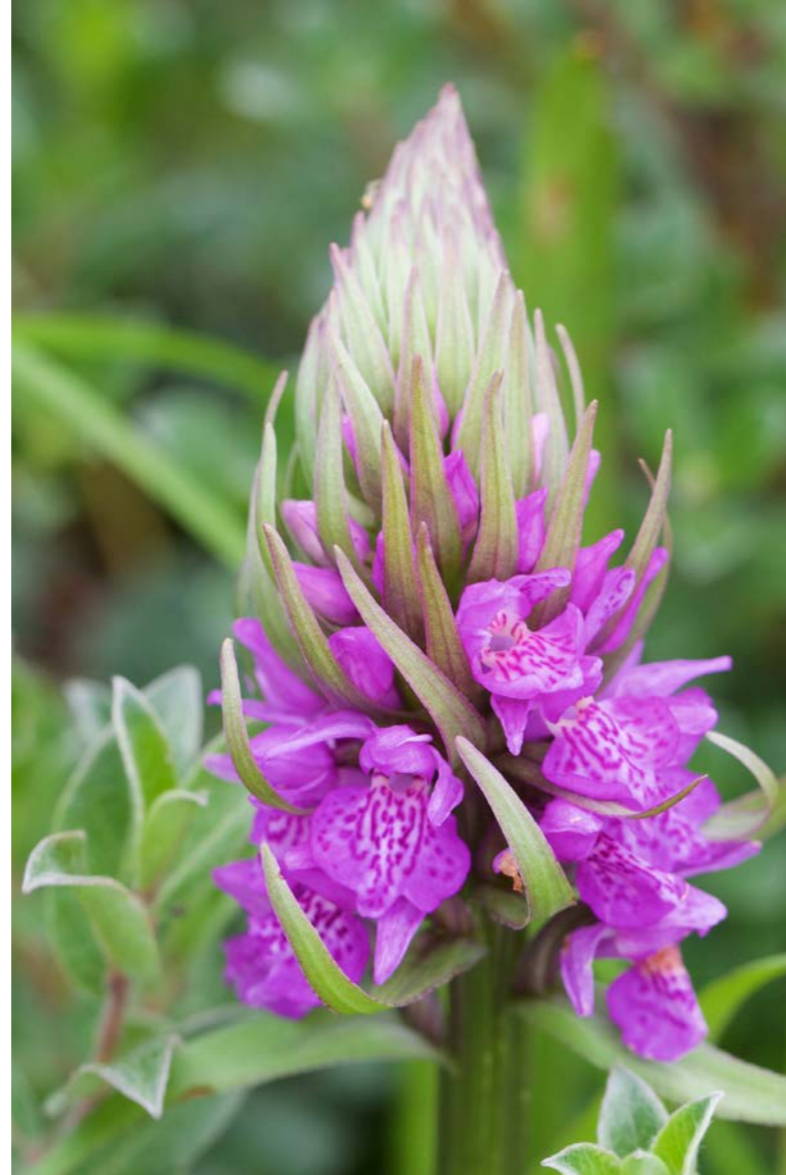

De Heemtuin in Nieuwkoop

Ook Nieuwkoop bezit een prachtige heemtuin, die ligt aan de rand van het dorp. De opzet is de bezoekers in contact te brengen met inheemse plantensoorten uit het gebied rondom Nieuwkoop en om de biodiversiteit in de regio te behouden en te bevorderen. Dit gebied staat bekend om zijn veenplassen en moeraslandschappen.

De heemtuin omvat waterpartijen, moerasgebieden en bosachtige zones. De tuin dient ook als educatief centrum, waar mensen kunnen leren over de lokale flora en fauna, de geschiedenis van het gebied en het belang van natuurbescherming en biodiversiteit.

In de tuin staan bij sommige planten naambordjes. Er zijn geregeld rondleidingen. Groepsrondleidingen zijn ook mogelijk, na telefonische afspraak. Er is bovendien een bezoekersruimte, waar gezorgd kan worden voor koffie, thee en wat lekkers erbij.

Creatieve fotografie: een workshop

Met negen Natuurkijkers zijn we op een van de warmste zomerdagen naar Oisterwijk getogen om daar rond de vennen een workshop creatieve fotografie te volgen. Een plezierige gelegenheid om onze vaardigheden verder te ontwikkelen en

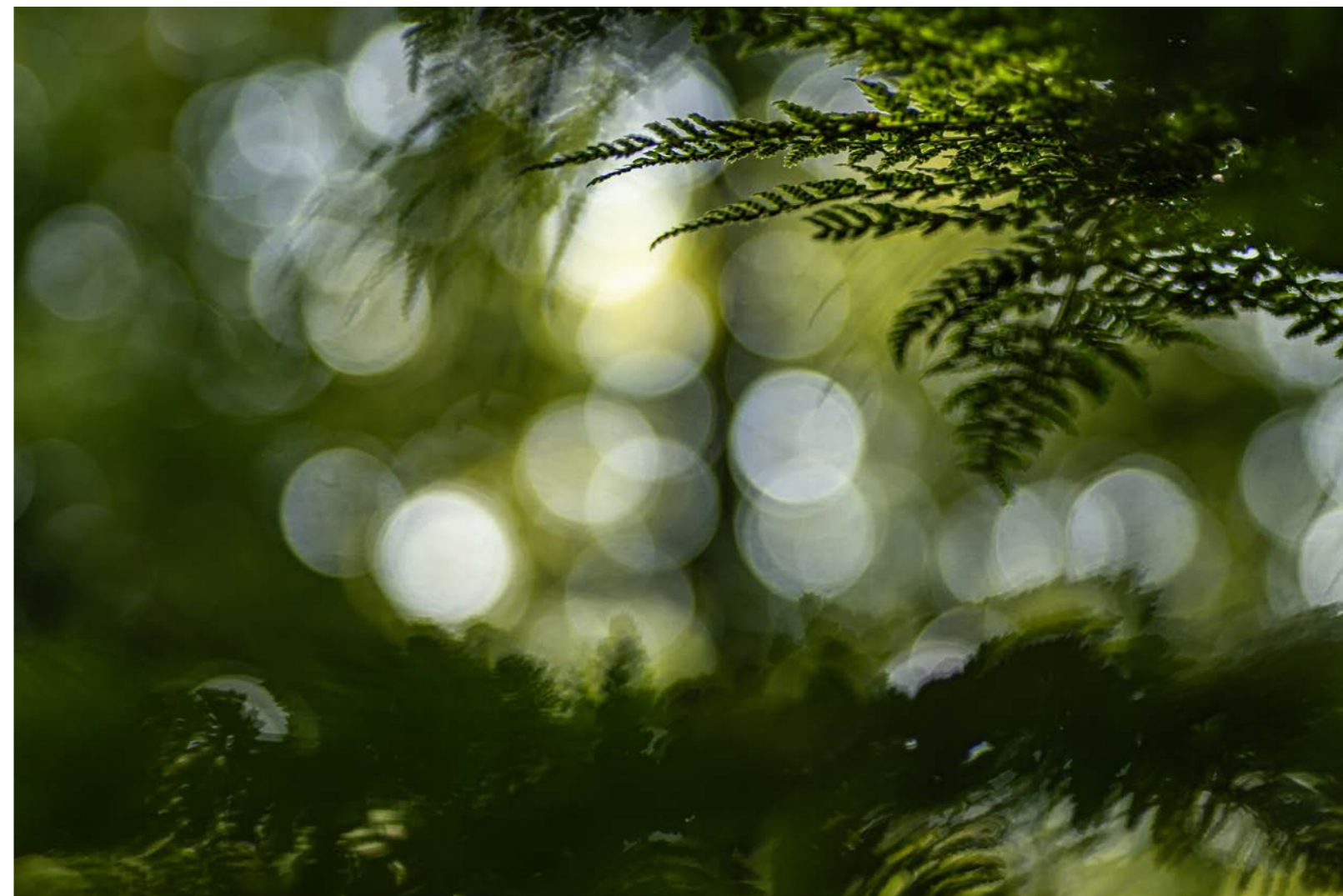
te genieten van de schoonheid van dit gebied. Een deskundige natuurfotografe daagde ons uit om allerlei technieken uit te proberen.

Het startpunt was de wandelroute om het Belversven, die we volgden. Al snel werden we getraakteerd op het fenomeen 'zonneharpen', bundels zonlicht die door de boomkruinen het bos in schijnen en zichtbaar worden door de ochtendnevel.

Ze zijn door een aantal Natuurkijkers op creatieve wijze vastgelegd. Mooi aan deze wandelroute is vooral het bosbeekje de Rosep, dat onze creativiteit prikkelde.

Deze workshop creatieve foto-

grafie leerde ons onder meer het verkennen van verschillende compositietechnieken, belichtingstechnieken, perspectieven en het gebruik van filters. Dubbele belichtingen en lange sluitertijden passeerden de revue. Ook leerden we van elkaar. Zeer inspirerend.

Foto materiaal van Natuurkiekers

Niet alle foto's die de afgelopen periode door de Natuurkiekers zijn gemaakt zijn genoemd in 1 van de artikelen. Maar ze verdienen een plaats in dit bulletin.

Met dank aan alle natuurkiekers voor het maken en beschikbaar stellen van hun foto's. Met plezier voor jullie samengesteld.

